

V ráji světelného kořene

Jeden z účastníků květnové přednášky Jarmily Habrové v naší sřešovicke redakci se z novinového článku dozvídá, že světelný kořen si už před lety oblíbil Usain Bolt a že jej považuje za jeden z důvodů svých fenomenálních sprinterských schopností.

První, co mi na Jarmile Habrové přišlo okamžitě nápadné, byly její rozzářené oči a úsměv. Brzy jsem pochopil, že je to stav duše. Druhé, co mě nadchlo, byl dialekt; stejný, jakým mluvil batňovický léčitel Josef Prouza.

Na její přednášce v naší redakci jsem dostal pozvání, abych navštívil jejich pozemek v Bohuslavicích u Nového Města nad Metují, což jsem za pár týdnů udělal. „Mělo by se podařit, aby v Evropě zdomácněla *Dioscorea batatas*. Mohly by se jí nahradit brambory jako hlavní potravina. Jinak se materialismus překonat nedá.“ Tyto věty už asi znáte. Pronesl je Rudolf Steiner na konci svého legendárního zemědělského kurzu, který vyvrcholil 17. června 1924 na panství Koberwitz ve Slezsku. Myšlenku pěstovat ve středoevropských podmínkách rostlinu tehdy takřka neznámou, s názvem světelný kořen, vyslovil poté, co mu Johanna von Keyserlingk společně s badatelem Güntherem Waschmuthem

Na návštěvu k Novému Městu nad Metují jsem se velice těšil, protože květnová přednáška Jarmily Habrové v sále naší redakce pro mě byla životním zážitkem. Na místo, kde roste světelný kořen, jsem vyrazil v neděli dopoledne. Netušil jsem, že vedle mnoha radostných poznatků mě čeká jedno nečekané životní zklamání.

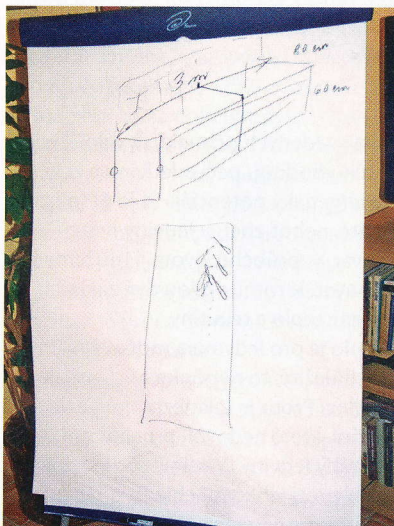
položili otázku: „Když budeme dodržovat všechny pokyny včetně používání preparátů na oživení půdy, bude produkce představovat v dostatečné míře výživu odpovídající době a duchu?“ Rudolf Steiner věděl, že v případě světelného kořene se nejedná o pouhou rostlinu. Podle něj je nositelem vznešené duchovní, v tomto případě venušské bytosti.

Ve střední Evropě jej v té době nikdo nepěstoval. Ještě toho roku odjel za Steinerem do Dornachu Waschmuthův bratr Wolfgang a odtud se, vyzbrojen antroposofovými instrukcemi, vydal do Číny. Když se vrátil, přivezl dva exempláře, které byly vysazeny u Goetheana v Dornachu. Toho se už Rudolf Steiner

nedočkal. Na další osudy světelného kořene pak dohlížela holandská lékařka Ita Wegman, která společně s ním stála u zrodu anthroposofické medicíny.

PĚT LET ZKUŠENOSTÍ

Jarmila Habrová se pěstování světelného kořene věnuje od roku 2010. Životní inspirací jí přitom byl zřejmě jeho nejznámější současný pěstitel, německý badatel Ralf Rössner z Altdorfu. Čeled' jamů nese od roku 1753 Linného velice hrdý název *Dioscorea*, který získala na počest slavného antického botanika Pedania Dioscori-

Schopnost ukládat světelný éter je bytostně spjata s puzením rostlin vrůstát zásobním kořenem do hloubky. V případě jamu čínského to mohou být až dva metry, což znamená pro pěstitele docela obtížnou sklizeň. V Číně tento problém někdy řeší tím, že nechávají kořen růst do vzduchu. Bedna pro pěstování světelného kořene je praktickým vynálezem Ralfa Rössnera; vlevo v náčrtku, který nám zůstane v redakci jako významný vzpomínkový artefakt na květnovou přednášku, vpravo ve skutečnosti na Habrovic pozemku. Malou mají tři roky, tu velkou vzadu o rok méně.

Ideální ochranu před slimáky poskytnou mladým sazenicím kořene měděné kroužky.

Červnové rašící výhonky světlého kořene. Skvělé podmínky ve „světelné bedně“ se dají využít pro předpěstování jiných sazenic.

da, jehož dílo *De materia medica* vyšlo z poznatků okruhu Platónovy akademie. Renesančnímu světu zprostředkoval antické dílo Pietro Andrea Mattioli ve svém slavném *Herbáři*, který z Dioscorida vychází. Jeho českým překladatelem byl Tadeáš Hájek z Hájku, dvorní *arbiter elegantiarum* na dvoře Rudolfa II., který stál u zkoušek všech alchymistů, ucházejících se o panovníkovu přízeň. V rozsáhlých císařových sbírkách určitě viděl i *Voynichův rukopis*, snad práci františkánského mnicha Rogera Bacona, který prý měl obsahy některých svých děl čerpat z „atlantských vzpomínek“. Zajímavým důkazem pro to má být latinská věta *A mihi daba maltas portas, Dal jsi mi mnoho bran*, a vyobrazení rostliny mimořádně podobné jamu čínskému.

První bedna, ve které začala Jarmila Habrová kořen pěstovat, byla vysoká 60 centimetrů. Vrchních deset centimetrů tvoří zemina, pod ní je pět centimetrů slámy a hlavní část objemu představuje písek. U metr vysoké bedny se o pět centimetrů zvýší obě horní vrstvy a spodní část opět vyplňuje písek. První kořeny vypěstovali v malé bedně a největší byl dlouhý skoro sedmdesát centimetrů. Zajímavou zkušenost získali při jeho úpravě: „Pokud se kořen vaří v nerez, lehce páchne, zatímco z keramického nádobí nemá žádnou pachut' a chutná skvěle.“

Zahrada manželů Habrových je zvláštním rájem na Zemi. Vedle beden a skleníků, v nichž raší výhonky kořene, v ní pěstují desítky dalších druhů léčivých bylin, pokud se tak ovšem světlý kořen dá nazvat. Stojí za tím namáhavá práce, i proto, že používají docela těžké mosazné nástroje od Slávka Popelky. Podle Rudolfa Steinera právě tato slitina negativně neovlivňuje sadbu. Kromě světlého kořene mě nadchla pole s echinaceou, botanicky třapatkou nachovou, indiánskou léčivou bylinou, kterou vyzdvihujeme v knize *Svět přírodních antibiotik* jako jednu z téměř

Jan Habr se světlým kořenem, který si oblíbil a dělá si ho „na loupačku“. Pochvaluje si, že i v malých dávkách zasytí.

Tradiční čínská medicína zná účinky světlého kořene, botanicky jamu čínského (*Dioscorea batatas*), při chronické únavě, neurastenii a snížené imunitě. Dlouhé hlízy stimulují endokrinní a imunitní systém, funkci ledvin při častém močení a pomočování, léčí kožní poruchy a infekce.

univerzálních rostlin. Jan Habr mi potvrdil naše poznatky: „Někteří autoři uvádějí, že nejúčinnější je kořen, ale podle mojí zkušenosti lze velmi úspěšně používat i květy.

Nakládám je do vodky nebo slivovice. Nasypu je aspoň do půlky láhve, zaliju doplna a dva týdny mírně protřepávám. Chutná to pak podobně jako fernet, ovšem tinkturu užívám s mírou, tak tři čajové lžičky denně. Když dojde ke konci podzimu na kořen, nakrájím ho asi na desetcentimetrové kousky a maceruji podobným způsobem.“ Naposledy byl nemocný v roce 1982.

Jarmilu Habrovou dovedl světlý kořen na spirituální cestu. S ohledem na tuto rostlinu mi to připadá příznačné. Za

REPORTÁŽ

Jarmila Habrová ukazuje průřez křehkým světlým kořenem. Řezné plochy mají stále sněhobílou barvu, což dokazuje, že v nich neprobíhá oxidace, což je velmi důležité z hlediska našeho hospodářství s ionty.

součást svojí osobní transformace považuje i chození po žhavém uhlí, z něhož má zajímavou vzpomínku na čtenářům REGENERACE dobře známou osobnost: „Před třemi lety jsem byla na setkání v Jindřichovicích, kde s námi chodil po žhavém uhlí i Jaroslav Dušek. Vyhlédla jsem si okamžik, kdy mi nepřipadlo tolik žhavé, spíš jakoby zavadlé, a chystala se na něj vstoupit. Jemu ale naopak přišlo málo řeřavé, tak přede mě hodil čerstvé, ať prý jdu po pěkně rozžhaveném.“

Vyprávěla mi také o svých zážitcích z meditací, kdy se napojovali na svět much, nebo z holotropního dýchání. Uvědomil jsem si už poněkoli káté v životě, že začít (anebo pokračovat) lze vlastně kdykoli. Zaujala mě i její úvaha o tom, že je alergická na moučkový cukr. Říkala, že jsou v něm přebývající látky, mám dojem, že stejné „prebývající látky“, pokud bych to měl tak nazvat, jsou v každém druhu průmyslově zpracovaného cukru.

Když mi Jarmila Habrová řekla, že pracovala u České pošty, vzpomněl jsem si samozřejmě na Pavla Váňu. Manžel se jako školník staral o jednu z místních škol. Pozemek si pořídili před deseti lety a pak na něm chtěli vybudovat sušárnu ovoce a zeleniny. Obec to ale nedovolila. Ročně zpracují stovky kilogramů jablek, hodně zmošťují, něco dají na pálení, část rozdají.

Pozorně jsem poslouchal jejich rodinný příběh. Dcera Hana vystudovala tropické lesnictví v Brně a stará se o reforestaci na ostrově Sokotra, který leží ve stejnojmenném souostroví, které se rozkládá v blízkosti Afrického rohu a je součástí Jemenské republiky. Jejich syn Jonáš je psycholog a žije v Praze. Doufám, že se s ním v REGENERACI brzy setkáme. Letos vysadili poprvé šalvěj hispánskou, jejímiž

plody jsou dnes populární semínka chia. Jak jsem to na jejich pozemku pozoroval, jsem si jistý, že se jí bude vést stejně dobře jako v Mexiku, odkud pochází.

Na významném vánočním setkání v roce 1923 řekl Rudolf Steiner: „Esoterika nám v budoucnu nesmí chybět ani při těch nejběžnějších úkonech.“ Esoterické, jakkoli to slovo současnost zprofanovala, prožíváme, aniž to tušíme. Steiner označil za skutečně esoterický projev našeho organismu, trávení: „Potraviny se v žaludku a střevě rozpouštějí na malé stavební kameny. Při průchodu střevní stěnou jakoby rozkvétají, jinými slovy zásahem lidského Já přecházejí do duchovního stavu, aby poté byly opět ztuhlé do podoby lidských bílkovin, tuků a sacharidů. V tom spočívá spojení, které člověk udržuje se svým prostředím přes látkovou výměnu.“

Světelný kořen vytváří zcela nový a velmi důležitý fyziologický prvek pro člověka v proudu jeho spirituálního vývoje. Díky němu může ve svém trojrozměrném prostředí, do kterého je vetknut, lépe

přijímat a chápat Logos. „Světelný éter se pro lidi v budoucnu stane nepostradatelným. Bude stále obtížnější přijímat ho v dostatečném množství prostřednictvím smyslů, a proto potřebujeme tuto rostlin vhodnou k jídlu,“ vysvětlil Rudolf Steiner význam světelného kořene. „Pokud se na světelný kořen budu dívat pouze jako na botanický druh rodu *Dioscorea*, zredukuji ho na fyzické tělo a nepochopím jeho vlastní duchovní bytostné jádro.“

F. L. VĚK

A to zklamání? Když mi bylo skoro deset, dávali v televizi poprvé seriál F. L. Věk. Dodneška si pamatuju svoje vnitřní naladění, se kterým jsem se celou neděli těšil na to, až v osm začne. Odmala jsem toužil podívat se do Dobrušky a při repríze, na kterou jsem pak čekal dvacet let, jsem si všechny detaily naprosto jasně vybavoval, samozřejmě včetně loubeného náměstí. Když jsem se s tím při odjezdu Habrovým světil, dozvěděl jsem se, že můj milovaný seriál se točil v Novém Městě nad Metují. Projížděl jsem tam předtím náměstím, připadalo mi nějak povědomé, ale nijak jsem po tom nepátral. Dobruška musí být ještě krásnější, těšil jsem se. Bohužel nebyla. Na tamním náměstí mě čekalo jedno z mých největších životních zklamání. Dům u F. L. Věka, vzadu jakýsi rodný domek, kam jsem radši ani nešel, kolem náměstí žádná podloubí a za ním paneláky jako v Ďáblicích. Připadal jsem si jako kluk, kterému seberou oblíbené hračky. Naštěstí jsem s sebou v této temné životní chvíli měl od Habrových přiměřenou zásobu světelného kořene.

Připravil Jiří KUCHAR

Jarmila a Jan Habroví jsou spolu čtyřicet let. Známe mnoho dvojic, které jsou spolu tak dlouho, ale žádnou, jako jsou tihle dva.